

IJZERSYMBOLLEN, is de benaming die door het IJzerbedevaartcomité werd gegeven aan een groep van overleden of gesneuvelde Vlaamse frontsoldaten: Renaat de Rudder, Firmin Deprez, Juul de Winde, Joe English, Frans Kusters, Frans van der Linden, Edward en Frans van Raemdonck, Lode de Boninge en Bert Willems.

Nadat de eerste IJzerbedevaarten naar de verschillende graven trokken om de hulde te betonen aan deze Vlaamse 'IJzerhelden', werden in 1932, tijdens de dertiende IJzerbedevaart, hun stoffelijke resten bijgezet in de crypte onder de IJzertoren, uitgezonderd De Winde, die slechts in 1937 werd bijgezet en De Boninge, die in Wevelgem werd begraven.

Ook enkele voorwerpen die het lijden van de Vlaamse soldaten verzinnebeelden, maken deel uit van de IJzersymbolen: de steen van Merkem met het zogenaamd met bloed geschreven opschrift

“Hier ons bloed wanneer ons recht” en een naar de crypte overgebracht stukgeschoten kruisbeeld uit Nieuwpoort.

Het verhaal over het leven en de dood van de IJzerhelden maakt deel uit van het ritueel van de IJzerbedevaart. Gezamenlijk symboliseren de soldaten, afkomstig uit alle Vlaamse provincies, de strijd van het idealistische Vlaanderen tegen België dat verantwoordelijk wordt gesteld voor hun dood. De symboliek is sterk religieus geladen. De soldaten zouden hun bloed hebben geofferd voor de redding van hun volk. Elk van hen staat voor sacrale deugden. Allen verzinnebeelden ze volksverbondenheid boven klassen- en standsverschillen uit. Hoewel hun offer in een realistisch kader wordt geschetst, moet hun overgeleverd levensverhaal geïnterpreteerd worden als een heiligenleven waarbij de werkelijke feiten irrelevant zijn.

LITERATUUR: F. Weyns, *De tussenoorlogse IJzerbedevaarten* (1920-1939). Een onderzoek naar de politieke symboliek en de mytevorming, RUG, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1992.

BRUNO DE WEVER